

Vantaan kaupunki kilpailee pääkaupunkiseudulla sekä asukkaista että yrityksistä.

Aktiivinen elinkeinopolitiikka, joka sisältää päätöksiä sekä sisäistä että ulkoista verkottumista, on nykyaikana välttämätöntä, jotta kyseisissä tehtävissä onnistutaan.

Maapolitiikasta aktiiviseen elinkeinopolitiikkaan

Kasvuajkojen mallit

Vantaan kaupunki on koko olemassaoloaikansa saanut harrastaa maapolitiikkaa sen kaikissa muodoissaan. Kaupungin oma maaomaisuus on ollut suhteellisen vähäistä, noin 20 % kaupungin maapinta-alasta on ollut kaupungin omistuksessa. Tämän vuoksi kaupungin on kasvassaan ollut välttämätöntä tukeutua yksityiseen maaomistukseen ja toimia yksityisen tahon kanssa yhdyskuntarakennettaan kehittäessään.

Jo 1960-luvun lopussa kaupunki aloit-

ti yhdessä maanomistajien kanssa ns. aluerakentamissopimuksien tekemisen. Aluerakentamissopimuksissa sovittiin ulkoisen ja sisäisen kunnallistekniikan rakentamisesta, rakentamisen ajoittamisesta ja määriteltiin kaupungin ja yksityisen vastuun rajat. Näin rakennettiin isot aluerakentamiskohteet kuten Kaivoksela, Myyrmäki, Hakunila ja Koivukylä. Kyseisellä tavalla hoitaa maapolitiikkaa oli omat hyvät ja huonot puolensa. Tosi asia oli kuitenkin, että tämän mallin mukaisesti saatettiin purkaa pääkaupunkiseudun 1970-luvun muuttopainetta.

Kartanonkoski.

Passiivisesta maapolitiikasta aktiiviseen elinkeinopoliittikkaan

1990-luku oli Suomessa laman aikaa. Vantaalla siirryttiin vuoden 1991 täydyllisyystilanteesta 16 000 työttömään vuonna 1994. Maanomistus muutti muotoaan siten, että yhä useammat rakentamattomat kohteet päätyivät 1980-luvun kovan nousun johdosta pankkien ja valtion omistukseen. Kuntien kannalta työttömyyden kasvu aiheutti huomattavia menolisäyksiä ja näin ollen kuntien tuli muuttaa maapolitiikkansa suuntaa passiivisesta aktiivisemmaksi.

Vantaan kaupunginvaltuusto päätti vuonna 1995 hyväksyä elinkeinopoliittisen ohjelman, jonka tarkoitus oli kehittää toimintaa siten, että kaupunki luo hyvät mahdollisuudet elinkeinoelämälle. Aktiivisen elinkeinopoliittikan tavoitteena oli ensisijaisesti mahdollistaa ja kannustaa työpaikkojen syntymistä kaupunkiin ja tätä kautta lisätä kuntalaisten hyvinvointia. Maapolitiikkaa ei kuitenkaan unohdettu, vaan se on osa elinkeinopoliittikkaa. Kunta hankkii maata strategisilta paikoilta, luovuttaa tontteja yhdyskuntarakenteen kannalta kestävilta paikoilta ja ohjaa sopimuksin rakentamista.

Aktiivisen elinkeinopoliittikan ensisijaiset keinot ovat seuraavat:

- kunnan aktiivinen rooli elinkeinopoliittikassa
- alueiden profilointi
- sisäinen ja ulkoinen verkottuminen
- kumppanuus.

Teoriasta käytäntöön

Miten sitten kyseisiin yleviin päämääriin päästään?

Elinkeinopoliittisen ohjelman kiintötahtena on työpaikkojen syntyminen ja pysyttäminen. Kaupunkiseudun kilpailukyky muodostuu seuraavista tekijöistä: erilaiset instituutiot ja kehittäjäverkostot, yritykset, verkostoihin kuuluminen, inhimilliset voimavarat, infrastruktuuri sekä asuin- ja elinympäristön laatu. Näissä kaikissa asioissa on onnistuttava, jotta niin seutu kuin kaupunkikin pysyvät kilpailukykyisinä.

Vantaan kaupungin elinkeinopoliittisen ohjelman päälähtökohdaksi oli uusien sujuvien ja toimivien sisäisten ja ulkoisten verkostojen luominen.

Sisäisen verkoston eli ns. yhden luokan periaatteen tarkoituksena on palvella joko kaupungissa jo olevia yrityksiä tai sinne sijoittumista harkitsevia yrityksiä tavoittamaan mahdollisimman helposti kaiken sen palvelun, jonka kaupunki voi tarjota. Käytännössä asia on yksinkertainen; yritys ottaa kaupunkiin yhteyttä ja sille räätälöidään sen tarpeen mukainen menettelypolku, koskevat tarpeet sitten kaudun rakentamista tai koulutuksen järjestämistä. Näin yritys välttyy turhalta juoksulta pitkin ja poikin kaupungin virastoja.

Sisäinen verkosto on kilpailukyvyyn ylläpitämiseksi välttämätön, mutta se ei ole riittävä, ainakaan sellaisessa kunnassa, jossa maanomistus on pirstaloitunutta kuten Vantaalla. Kaupunki omistaa tällä hetkellä

**Yritys-
neuvonta-
keskus
Leija.**

Aviapolis.

noin 35 % maapinta-alastaan. Tämän vuoksi yhtä tärkeää oli muodostaa ns. ulkoinen kehittäjäverkosto, joka yhdes- sä kaupungin kanssa markkinoi alueita kaupungin määrittelemän profiloinnin mukaisesti. Tällöin vältetään siltä, että alueen kehittäjät, maanomistajat ja yri- tykset tekevät omaa työtään vastoin kau- pungin suuntaviivoja, jolloin aiheutuu turhia ristiriitoja toimijoiden välillä. Huomattavaa on kuitenkin, että kysymyk- sessä täytyy olla kaikkia osapuolia hyö- dyttävä tilanne. Tämän vuoksi alueiden profilointi ja strategiat on syytä tehdä yhteistoiminnassa yritysten, maanomis- tajien ja kehittäjien kanssa.

Ohjelmasta strategiaan

Kilpailukyvyyn ylläpitäminen pitää sisäl- lään jatkuvan ideoinnin tarpeen maail- man ympärillä muuttuessa jatkuvasti. Hyväkään ohjelma ei näissä turbulan- teissa tilanteissa kestä muutoksitta.

Vuonna 2001 Vantaan kaupungissa hyväksyttiin elinkeinopoliittiseen ohjel- maan tukeutuva uusi elinkeinostrategia, joka on osa kaupungin kokonaisstrategi- aa. Elinkeinostrategian uusia ulottuvuuks- ia on lisätä verkottumista seudullisesti ja liittää pk-sektorin osaamisen edistä- minen entistä vahvemmin mukaan joka- päiväiseen toimintaan.

Elinkeinostrategian mukaisina konk- reettisina toimenpiteinä ovat osaamis- ohjelman eli Vantaan hitech-ohjelman alkuunpano, Aviapolis-yhteistyö ja yri-

tysneuvontakeskuksen perustaminen Pakkalaan.

Lentoaseman tunnistaminen yhdeksi Vantaan kaupungin elinkeinopoliittiseksi vahvuudeksi on ollut tosiasia jo 1990- luvulta. Lentoaseman ympäristön mark- kinointia on tehty yhdessä kumppaneid- en kanssa jo vuodesta 1996 lähtien. Viid- en viimeisen vuoden aikana noin 70 % koko kaupungin toimitilarakentamisesta on tapahtunut lentoaseman läheisyyd-essä ja työpaikkoja on syntynyt 10 000 lisää. Vuonna 2002 kaupunki ryhtyi yh- teistyökumppaneidensa kanssa markki- noimaan lentokentän lähialuetta Keski- Vantaalla nimellä Aviapolis-alue. Yhteis- työryhmään kuuluu ilmailulaitoksen ja kaupungin lisäksi 14 alueen maanomis- taja, joista viisi on rakennusliikkeitä. Tämä ns. epäpyhä allianssi markkinoi aluetta Suomen parhaana paikkana si- joitautua sekä kansallisille että kansain- välisille yrityksille ja sijoittaa tähän kol- men vuoden projektiin kukin sovitun summan rahaa. Kysymyksessä on siis strateginen kumppanuushanke, jossa kai- killa toimijoilla on mahdollisuus voit- taan, kun Aviapolis-alueen tunnettavuus kasvaa. Tämän tyyppistä ja kokoista yh- teishanketta ei ole tietämäni mukaan muualla Suomessa toteutettu.

Osaamisen edistäminen on tänä päi- vänä Helsingin seudun ja koko Suomen tärkein tehtävä. Vantaan kaupunki on ryhtynyt omalta osaltaan kantamaan huolta osaamisesta ja sen kehittymisestä. Kaupunki on tilannut ns. Vantaan

hitech-ohjelman, jonka tarkoitus on edis- tää yritysten osaamisen kehittämistä luo- malle niille mahdollisuudet yhteistoi- mintaan tutkimuksen ja koulutuksen kanssa sekä verkottumaan toisten saman alan yritysten kanssa.

Vantaan kaupunki on lisäksi perusta- massa Pakkalaan Aviapolis-alueelle pk- sektorille suunnattua yritysneuvontakes- kusta, johon sijoittuu kaupungin toimi- joiden lisäksi yksityisiä ja julkisia toimi- joita, joiden tehtävänä on pk-sektorin palveleminen ja sen elinvoimaisena py- syttäminen.

Kyiseiset hankkeet ovat esimerkkejä Vantaan kaupungin aktiivisen elinkei- nopoliittikan tuloksista. Muita tuloksia ovat muun muassa, että kaupunki on viid- en viime vuoden aikana hankkinut omistukseensa maata strategisilta pai- koilta 1 208 ha, noin 100 miljoonalla eu- rolla, ja että työpaikat ovat kaupungissa kasvaneet noin 4 000:lla vuosittain, par- haimpana vuonna jopa 6 000:lla. Näitä tuloksia ei olisi pystytty saavuttamaan ilman kyiseisiä ohjelmia ja niihin liitty- viä poliittisia päätöksiä eikä ilman si- säistä ja ulkoista verkottumista.

**Kirjoittaja on
oikeustieteen kandidaatti ja
Vantaan kaupungin
maankäytön yrityspalvelujohtaja,
sähköposti: leea.markkula-
heilamo@vantaa.fi.**